

Библиосфил

Матична библиотека "Вук Караџић", октобар, 2012. година

Ово је мој траг: БРАНКО К. ЗЕЈАК

Заиста има много књига које се баве Пријепољем и околином, разних аутора, много је књига које сам добијао на поклон, са посветом, бројне су оне које се баве историјом али и осталим сегментима живота нама суседних градова, тако да они које занима истраживачки рад заиста могу много корисних података да нађу у овој литератури. Много сам волео свој крај, Страњане, али и цео овај крај, моје порекло је било скромно, био сам десето од једанесторо деце мојих родитеља, школовао сам се за учитеља и једно време радио у страњанским школама и Бродареву, али увек сам желео да будем правник и то ми је остала неиспуњена жеља, али сам се трудио кроз цео свој радни век да Пријепоље и његову околину приближим у најбољем светлу другим људима, да пробудим интересовање, да их инспирише да овде дођу и упознају нас.

Књигама је место у библиотеци, треба да буду приступачне свима јер тако имају праву вредност. Волео бих да оно што сам ја скупљао, што је мени било од користи, послужи многим. Ја имам преко 80 година, иза мене је пуни радни век од 40 година и желео сам да свим овим што се накупило не оптерећујем своје најближе, већ да све то буде део завичајне збирке. Чини ми се да тако и човек оставља свој траг у времену и своме граду, каже Бранко К.Зејак.

Индира Хаџагић

Матична библиотека "Вук Караџић" добила је на поклон још једну личну библиотеку пасионираног љубитеља и сакупљача књига али и не само књига. Бранко К. Зејак, дугогодишњи друштвени радник, публициста, аутор бројних књига, педантни колекционар, архивар свега што илуструје време, људе и њихов начин живота, сада је пензионер. Одлучио је да оно што је сакупљао преко пола века, буде приступачно свима. Тиме је завичајну збирку Библиотеке обогатио са преко хиљаду библиотечких јединица.

Легат Бранка К. Зејака драгоцен је лична библиотека која сведочи о животу и раду власника, његовим трајним преокупацијама. Поред књига садржи богату збирку рукописа, фотографија, разгледница, значки.

БРАНКО К. ЗЕЈАК КАО АУТОР

Радна биографија Бранка К. Зејака је импресивна. Почео је као учитељ, новинар, потом директор Дома културе да би свој радни век завршио као директор Музеја у Пријепољу. Аутор је преко 20 књига, дописник и сарадник више листова и часописа, организатор је и један од оснивача Научног скупа „Сеоски дани Сретена Вукосављевића”, што га сврстава у ред најплоднијих хроничара пријепољског краја. Његова најзначајнија дела су: Спомен обележја у општини Пријепоље (1975), Слободиште (1976), Пријепољско слободиште (1983), Пријепоље: историјско-туристички водич (1984), Меморијални центар „Бошко Буха“ Јабука (1986), Милешевски памтивек, (1988), Јадовник у народном предању и памћењу (1991), Од Чева до Јадовника – Зејаци у Страњанима (1994), Страњани и Страњанци на Јадовнику (1997), Окупаторски злочини у Пријепољском крају 1941-1945 (1998), Агресија на моју домовину: Записи из Јужне Африке (1999), Планина и живот на њој (1999), Пријепољска битка 4. децембра 1943. године (коаутор, 1999), У спомен Душану Павловићу (2000), Аничихи (2000), На животним стазама (2003), Страњанци у служби отаџбине (2004), Поп Милосав Поповић – духовник и страдалник (2004), Пријепољски ствараоци: Бранко К. Зејак – личност и дело (2006), Драма и знамење Пријепољске битке, Бранко К. Зејак, Јован Радовановић (2008), Са завичајем и Србијом у срцу и души: Прича о Нићифору Аничихи (2011), Са вучјих стаза: Приче испод Јадовника, (2011).

О стручно научној делатности Бранка К. Зејака писали су академик др Петар Влаховић, др Софија Костић, Драго Краљ, уредник „Дела“ из Љубљане, Јасна Бјелановић, саветник Етнографског музеја у Београду, др Микица Стевовић, Бреда Влаховић, етнолог, мр Миленко Фемић, мр Петко Бошковић, новинари Политике: Богдан Ибрајтер, Стеван Шевић, Радован Поповић...

ИЗДАВАЧИ БРАНКОВИХ КЊИГА

Раднички универзитет Пријепоље, СИЗ културе Пријепоље, Тањуг Београд, Меморијални центар „Бошко Буха“, Филозофски факултет у Београду, Књижевна заједница Југославије, Општински одбор СУБНОР-а, Матична библиотека „Вук Караџић“ Пријепоље, Музеј у Пријепољу...

Нермина Дуран

ЛЕГАТ БРАНКА К. ЗЕЈАКА

Легат Бранка К. Зејака има вишеструки значај за Матичну библиотеку „Вук Караџић“ и доприноси квалитетнијем истраживању интелектуалне и културне историје нашег краја. Бранково име остаће трајно везано за Библиотеку и због тога што је захваљујући његовом интересовању донаторским средствима у потпуности адаптиран и опремљен простор Завичајног одељења. На начин на који то и заслужују, по свим важећим библиотечким стандардима, смештени су, осим Бранковог легата и легат Оливера М. Минића, лична библиотека Миодрага Драгише Радовића и поклон збирка Мухамеда Челебића. До краја године из донаторских средстава требало би да

буде завршена и Летња читаоница која ће носити Бранково име.

Мало је људи који као Бранко неуморно трагају за својим коренима и отржу од заборава националне и културне вредности завичаја. Дух овог поднебља има за њега снагу која дочарава више од уобичајеног осећања припадности, јер зов поднебља се јавља као велика потреба срца, велика слутња душе. Враћати се поднебљу коме припадамо, без кога не можемо, у коме се наше постојање најприсније осећа – то је древна емоција коју препознајемо у сваком његовом делу.

Кроз историју наших народа било је сеоба, одлазака и долазака. Шездесетих

година прошлог века планинска села милешевског краја захватила је миграција која их је до осамдесетих година скоро потпуно испразнила. У књизи „Аничихи“ он пише: „Био сам сведок тужног расанка Страњанаца од свог завичаја – нем и тужан. Нисам им могао помоћи, а жарко сам желео. У немогућности да спречим или ублажим нестајање живота у јадовничким селима покушао сам да бар забележим неке детаље овог неминовног процеса.”

Можда и несвесно, Бранко је за свој завичај учинио више него што се може наслутити на први поглед: сачувао је од заборава народни живот, обичаје, веровања, породичне приче – јер оно што није записано као да није ни постојало.

Н.Д.

ЛЕГАТ КОЈИ ТРАЖИ ПРЕЦИЗНУ ОБРАДУ

Књиге белетристике, монографске публикације, енциклопедије, речници, периодика, зборници, албуми фотографија, рукописи, албуми значки, албуми репродукција уметничких дела, говори, рецитали, рецензије, предговори, записници са састанака, извештаји о раду, исечци из новина, разгледнице, фељтони, мемоари револуционара, поклони са посветама бројних аутора, луксузна издања монографија о градовима, манастирима, споменицима, музејима. Све то захтева посебну и веома стручну обраду.

-Легат Бранка К.Зејака још је у обради по стандардима струке и тек након тога сазнаће се детаљан број библиотечких јединица. Овакав легат је веома захтеван и тражи веома прецизну обраду, аналитичку, детаљну, уз консултације са специјализованим библиотекама, каже Хадија Кријешторац, библиотекар-саветник у Завичајном одељењу Матичне библиотеке „Вук Караџић“.

И.Х.

фотографија: Марија Стиковић

НОБ КАО ТРАЈНА ИНСПИРАЦИЈА

фотографија: Марија Стиковић

Велики број књига и других публикација везан је за Други светски рат и Народноослободилачку борбу. Импресивна је збирка мемоара револуционара. Ту су и веома луксузна издања Историје Југославије и Историје Србије, као и Историје КПЈ, дело Владимира Дедијера: Нови прилози за биографију Јосипа Броза Тита.

Међу насловима су су и Историја 19 века, Илустрована историја Срба, Српска породична енциклопедија, Војна енциклопедија, Опћа енциклопедија Југословенског лексикографског завода, Енциклопедија за дјецу и омладину, Сабрана дела Јована Скерлића...

БРАНКОВО ПЕДАНТНО БЕЛЕЖЕЊЕ

ЗАНИМЉИВО

Новински чланци 234

Репортаже 89

Фељтони 6

Интервјуи 5

Сценарији и рецитали 12

Приказ нових књига 33

Проспекти 8

Опроштајни говори 42

Биографије 69

Аутор 21 књиге и 2 у штампи

Укупно 618 библиографских јединица

Напомена: 23 књиге и 5 публикација имају:

Страна 4660

Фотографија у књигама 1794

Уметничке илустрације 82

Укупан тираж књига и публикација 34.320.

ФОТОИСТОРИЈА

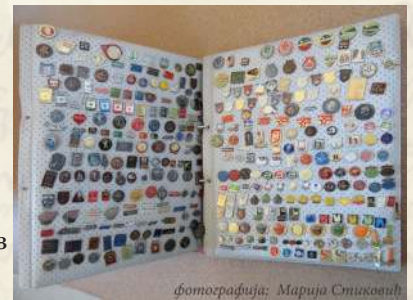
фотографија: Марија Стиковић

Импресиван је број фотографија које су део поклоњене збирке. Фотографија је документ првог реда који веродостојно реконструише живот, сведочећи о развоју друштва и свим сегментима који утичу на тај развој. На основу фотографије може се говорити о архитектури, одевању, фризурама, представама, приредбама, излетима, плесовима, природи, парковима, личностима... Фотографија је успомена на људе и догађаје, фотографија буди носталгију и знатижељу. Током претходних двеста година (Жозеф Њепс је направио први отисак 1825. године) захваљујући фотографијама може се пратити развој цивилизације и драстичне промене које су настале. Тако и фотографије које је сакупио и сачувао Бранко К. Зејак подсећају на људе и догађаје. Ту су ликови горшатака у ношњи која је већ заборављена, настамбе у планинским селима којих више нема, али и фотографије које су забележиле инсерте догађаја битних за овај крај и овај град: од изградње објеката, преко разних манифестација, обележавања важних датума и успеха, свечаних академија. Захваљујући фотографијама може се написати историја али и описати и обрадити тематски бројне посебности.

И.Х.

ВИШЕ ОД ХОБИЈА: ЗНАЧКЕ

Ако су значке исто што и ознака или знак, онда су свакако још једно сведочанство о времену и вредностима тога времена. Свако време, према свом укусу, вредновању, нормама, конвенцијама истиче личности, догађаје, манифестације, јубилеје, радне успехе, има своје јунаке, хероје, производе, своје амблеме. Све се то може анализирати из збирке коју чине значке. Некада, сакупљање је било цењено пасионарство, нешто више од хобија. Бранко К. Зејак поклонио је Библиотеци 4 албума у којима су значке, а неке од њих су сврстане у серије. На основу њих могли би „читати“ историју развоја привреде (Тестилини комбинат „Љубиша Миодраговић“, Лимка, Ирис, Фап, Елан...) или како се награђивало за успехе (најбољи ученици су добијали златну значку са ликом Валтера). Ту су значке које реконструишу развој спорта али и оне које указују на вредновање датума важних за историју државе, краја или града. Значке које говоре о идеолошким опредељењима друштва. Значке које „означавају“ припадност клубу или удружењу. „Значка на реверу“ некад је значила сврставање. Данас су многе вредне на тржишту колекционарства.

фотографија: Марија Стиковић

И.Х.

РАЗГЛЕДНИЦЕ

Пријепоље али и бројни градови СФРЈ, градови света, са исписаним или неисписаним полеђинама. Разгледнице. Они који скупљају разгледнице сматрају се пустоловима, авантуристима, носталгичарима или маштарима. Неки то чине из хобија, неким су то успомене на пријатеље и дружења, неки тако оживљавају путовања или маштају да ће једном видети све те градове са разгледница које им стижу. Кажу да је све мање разгледница које стижу на адресе пријатеља јер људи немају времена за писање. А на разгледницама су мотиви који су симболи времена или градова, најлепше грађевине, привлачна порука која препоручује. Збирка разгледница на којима је „ухваћен“ неки мотив из Пријепоља свакако позива да се застане на тренутак, препозна или замоли за објашњење. Када је и где снимљено. Неки мотив који више није репрезентативан, који је можда заборављен али који прича приче...

POZDRAV IZ PRIJEPOLJA

И.Х.